

literatura: tak spisovatelé uvedení odvolacím soudem a Unger: System II. 495 pozn. 7, Mayr: Syst. II. str. 87).

Nesprávným shledává dovolatel dále názor odvolacího soudu, že žalovaným nebyla cena podílu známa a proto že nároku ze zkrácení pod polovici pozbyli a že odchýlil se odvolací soud od názoru prvního soudu, že cena podílu žalovaným známa byla. Leč první soud nezjistil, že pravá cena podílu žalovaným známa byla, nýbrž usuzuje jen, že jím známa býti musila přes to, že to žalobce ani netvrdil. Odvolací soud právně nesdílí názoru prvního soudu. Vždyť by nerozhodovalo a nestačilo, že prodávateli pravá cena známa býti musila. § 935 obč. zák. výslovně stanoví, že námitku lze vznésti tehdy, byla-li pravá cena straně známa a ona přes to s nepoměrnou cenou byla srozuměna; proto dlužno souhlasiti s názorem soudu odvolacího, že námitka vyloučena není, když žalobce ani netvrdil, že žalovaným pravá cena známa byla, a odvolací soud zbytečně vyvracel názor prvního soudu, že žalovaným byla pravá cena známa, když ho první soud nevyslovil. Mylným je názor dovolatelův, že námitku a nárok ze zkrácení přes polovici vylučuje, byli-li žalovaní srozuměni s cenou ujednanou, proto, že byla tehdy běžná a podíly se tak cenily. Zákon ceny běžné nezná, nýbrž mluví o ceně pravé (§ 935 obč. zák.) a obecné (§ 934 obč. zák.). Takovou pravou cenou je cena obecná nebo řádná ve smyslu §u 305 obč. zák. a tuto cenu znalci dle pravidel odhadního řádu a občanského zákonníka vyšetřili (§ 306 obč. zák., §§ 15 a 16, 20, 28 a 30 odh. řádu a soud ji právem také za pravou cenu přijal. Ta okolnost, že si někteří občané ve V. odhadovali cenu níže, je nerozhodna a nerozhoduje také vždy pro stanovení pravé ceny pouze zákon nabídky a poptávky, jak míní dovolatel. Že se pravá cena v době kupu nedala vyšetřiti, protože palírna byla již přestavěna, je nedovolenou novotou a vyvráceno i tím, že ji znalci skutečně vyšetřili.

Čís. 5454.

Exekuce vnucenou správou dlužníkůvých hor a exekuce vnucenou správou dlužníkovu horního podniku jsou dvě samostatné exekuce, jež nemohou vedle sebe obstáti. Vnucená správa živnostenských podniků není samostatným exekučním prostředkem, nýbrž jedním ze způsobů zpeněžení. Vnucenou správu horního podniku nelze povolití, lze-li vésti exekuci vnucenou správou hor.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1925, R I 910/25.)

Pravoplatným usnesením ze dne 22. července 1924 byla ku vydobytí peněžitě pohledávky povolena vymáhajícímu věřiteli exekuce vnucenou správou dlužníkovu horního majetku. Usnesením ze dne 7. května 1925 povolil soud první stolice ku vydobytí téže pohledávky exekuci vnucenou správou dlužníkovu horního podniku, záležejícího v dobývání uhlí a jeho zcizování. Rekursní soud tento exekuční návrh zamítl. Důvody: Pro vykonatelnou peněžitou pohledávku vymáhajícího věřitele byla povolena již usnesením ze dne 22. července

1924 exekuce vnucenou správou dlužníkovu horního majetku ve vložkách čís. 338, 178, 337, 391 a 1152 horní knihy M. a vložkách č. 82 a 83 pozemkové knihy pro kat. obec N. Vzhledem k tomu jest nynější exekuční návrh na povolení exekuce vnucenou správou dlužníkovu horního podniku, záležejícího z dobývání uhlí a jeho zcizování na týchž horních nemovitostech, učiněný stranou vymáhající — jak ve svém návrhu uvádí — jen z důvodů formelních, aby vnucená správa horních nemovitostí chráněna byla proti případným, řádnou správu poškozujícím námitkám osob třetích, dílem zbytečným, dílem zákonně nepřipustným. Podle §§ 99 prvý odstavec, 103, 109 a 119, pak §§ 240 a 241 ex. ř. jest důsledkem povolení a zavedení vnucené správy horních nemovitostí, že dlužník a každá třetí osoba zdržeti se musí každého nakládání s výtěžky spravované horní nemovitosti a zasahování do oprávnění vnuceného správce a že jest tento oprávněn veškeré požitky a příjmy ze spravované nemovitosti vybrati a zpeněžiti, tedy také uhlí z podniku horního těžiti a zcizovati. Není proto k tomuto účelu třeba zaváděti ještě zvláštní vnucenou správu sama horního podniku. Správa ta jest však i nepřipustná, neboť podnik horní není podnikem živnostenským ve smyslu Šu 341 ex. ř., na podnik ten se předpisy živnostenského řádu nevztahují a nemůže proto z důvodu tohoto a dále vzhledem k ustanovení Šu 331 ex. ř., dle něhož exekuce na práva majetková přípustná je pouze, nemají-li použity býti předpisy o exekuci na majetek nemovitý (§§ 240 a násl., 248 ex. ř.), býti povolena zvláštní exekuce vnucenou správou horního podniku.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolacímu rekursu.

D ů v o d y:

Dovolací rekurs vychází z mylného předpokladu, že navržená a prvním soudem povolená exekuce vnucenou správou dlužníkovu horního podniku znamená jenom rozšíření exekuce již dříve zahájené vnucenou správou dlužníkových hor, a rozšíření práv vnuceného správce. Ve skutečnosti jde o novou, samostatnou exekuci, která má ovšem postihnouti tytéž majetkové hodnoty, jako první exekuce, totiž výnos dolování. Že tomu tak, jest patrné jmenovitě z různosti exekučních soudů, neboť vnucená správa hor vede se u krajského soudu v M., kdežto pro novou exekuci byl by exekučním soudem okresní soud v U. Není možno, by se na týž statek pro tutéž pohledávku vedly dvě různé exekuce u dvou různých soudů. Pokládal-li stěžovatel za přípustno a potřebno, neb aspoň výhodno, by vnucenou správou nebyly postiženy hory samé, nýbrž podnik na nich provozovaný, byl by musil ze svého stanoviska důsledně navrhnouti vnucenou správu podniku, upustě současně od pokračování v první exekuci. Již z tohoto důvodu jest jeho stížnost do zamítnutí návrhu na vnucenou správu podniku bezdůvodná. Rekursnímu soudu dlužno však přisvědčiti i v tom, že tato nově navrhovaná exekuce není vůbec přípustná. Vnucená správa horního majetku byla povolena podle §§ 240 násl. a 97 násl. ex. ř. Vedle ní jest zvláštní vnucená správa horního podniku podle Šu 341 ex. ř. po právu nemožná. Ne snad proto, že by taková vnucená správa mohla býti uvalena jenom na podniky, podléhající živ-

nostenskému řádu, nýbrž poněvadž § 331 ex. ř. ji vylučuje. Ze zařazení Šu 341 ex. ř. do kapitoly, jednající souborně o exekuci na jiná majetková práva, než o nichž jest řeč v předcházejících kapitolách, a ze souvislosti jeho s ostatními předpisy této kapitoly plyne, že neobsahuje zvláštních samostatných ustanovení o vedení exekuce na živnostenské podniky, nýbrž jenom zvláštní ustanovení o zužitkování zabavených podniků za účelem dosažení exekučního účelu, totiž zaplacení vymáhané pohledávky. Vnucená správa podniků není samostatnou exekucí, nýbrž jedním ze způsobů pokračování v exekuci, exekuce sama zahajuje se podle Šu 331 ex. ř. zabavením podniku, jak se ostatně prvním soudem podle stěžovatelova návrhu vydáním zákazu dle Šu 331 ex. ř. také stalo. Z toho plyne, že se přípustnost nově navrhované exekuce musí posuzovati právě podle Šu 331 ex. ř., ten však ji připouští výslovně jenom v případech, kdy nelze vésti exekuci přímo vnucenou správou hor dle Šu 240 a násl. ex. ř. V tomto případě jest tato přímá exekuce možná, ba byla již i zahájena, pročez byl nový exekuční návrh právem zamítnut. Otázkou, zda vztahuje se povolená vnucená správa hor i na pohledávky, vzniklé mezi povolením vnucené správy a uvedením správce v jeho úřad, nelze se při této příležitosti, jak stěžovatel sám uznává, zabývat; tvrzení, že rekursní soud k této právní otázce přisvědčil a z tohoto důvodu exekuční návrh zamítl, jest s jeho odůvodněním v rozporu. Tolik však třeba podotknouti, že nic nepřekáželo stěžovateli, aby nezabavil oněch pohledávek zvláštním exekučním návrhem a nedal si je odevzdati k vybrání, což věřitele opravňuje k samostatnému jich vymáhání, a že stěžovatel podle spisů to také již před novým exekučním návrhem učinil, takže nelze ani dobře seznati, jak by odepřením nově navrhované exekuce mohl býti ve vymáhání těchto pohledávek zkrácen neb ohrožen.

Čís. 5455.

Banka, poskytnuvši upisovatelům válečné půjčky zápůjčku, jest oprávněna domáhati se na nich zaplacení zápůjčky, nehledíc k úmluvám, jež s upisovateli učinil sprostředkovatel a sběratel úpisů válečných půjček, jenž nebyl zmocněncem banky. Pro poměr banky k upisovateli byl rozhodným pouze písemný formulář.

(Rozh. ze dne 12. listopadu 1925, Rv I 1216/25.)

Proti žalobě banky na upisovatele válečných půjček o zaplacení zápůjčky, již byla žalobkyně žalovaným k úpisům poskytla, namítli žalovaní, že jim agent Josef Sch., vybízející k úpisu válečné půjčky, slíbil, že nebudou museti ničeho platiti, naopak že získají. **Procesní soud první stolice** žalobu zamítl, **odvolací soud** uznal podle žaloby. **Nejvyšší soud** nevyhověl dovolání.

Důvody:

Výtky proti právnímu posouzení rozepře odvolacím soudem jsou bezdůvodny. Podle zjištěných skutkových okolností nemohl odvolací soud uznati Josefa Sch-a za zmocněnce žalující banky, nýbrž jenom za sprostředkovatele a sběratele úpisů válečných půjček. Okolnost, že Sch. sám obcházel lidi a vyzýval je k úpisům, byla jím samým dostatečně